

THE DAVUI SERIES



*The*

*Way*

*to*

*Read.*

NA SALA NI WILIVOLA

BOOKS 2 and 3

(Nai ka rua kei nai ka tolu ni tikina)



METHODIST MISSION

SUVA

FIJI

X

*M. L. S. 1336 L. B. Shapton*

THE DAVUI SERIES



NA SALA NI WILIVOLA

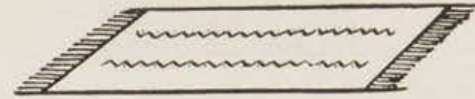
BOOKS 2 and 3

(Nai ka rua kei nai ka tolu ni tikina)



Prepared by the Teaching Staff at the  
**TEACHERS' TRAINING INSTITUTION**  
DAVUILEVU  
FIJI

AI KARUA NI TIKINA.



Na ibe vou.

Sa noqu na ibe.

Raica noqu ibe.



Na ika.

Sa qalo mai wai.

Sa tavu na ika.

Sa qau na ika.



Na vale levu  
Raica na vale levu  
Sa dua na katuba

---



Na kalavo.  
Sa cici na kalavo.  
Sa kaba na kalavo.  
Sa davo na kalavo.



Na luve ni ga.  
E rua na luve ni ga.  
Au sa raica na luve ni ga.  
Sa qalo mai wai.

---



Na pini.  
E tolu na pini.  
Sa momoto na muana.  
E dua sa balavu sara.



Na se ni kau.  
Sa rairai vinaka na se ni kau.  
Sa boi vinaka.  
Sa dokai vakalevu.



Na drau ni kau.  
Sa karakarawa na drau ni kau  
Sa balavu talega.  
Sa momoto na muana.

$$2+3=5$$
$$5+1=6$$
$$2+2=4$$



E rua kei na tolu sa lima.  
E lima kei na dua sa ono.  
E rua kei na rua sa va.  
E ono na noqu mapolo.

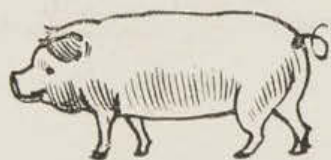


Na waqa  
Raica na waqa.  
Sa kele na nomu waqa.  
A waqa levu.  
Na waqa boro vulavula.

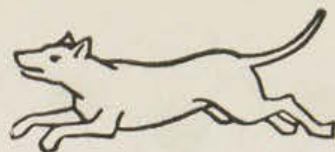


Na dalo levu.  
A tea na dalo levu ko Tamaqu  
Sa saqa e na kuro levu.  
Era kania na gone.

---



Oqo e dua na vuaka.  
Koya na neitou vuaka,  
E va na yavana ka dua na buina  
Sa cici na vuaka levu.



Oqo e dua na koli.  
Au sa raica na koli.  
Sa vulavula na yagona.  
Sa lekaleka na buina.

---



Balavu, lekaleka.  
Sa balavu ko Filipi.  
Sa lekaleka ko Camari.  
Erau kalasi vata ga.



E rua na mapolo nei Joni.  
Sa va na nei Filipi.  
Sa tu vei Waqa e tolu.  
A kena levu taucoko e ciwa.



Au sa raica na dalo levu.  
Sa colata na gone tagane.  
Sa vavi e na lovo lailai.  
Era kania na qase.



Sa levu na buka.  
Eratou lako ki ta buka.  
Eratou cola matau.  
A matau gata.

Me da vuli meke.  
Na meke i wau.  
A mata meke levu.  
Sa levu na nodra i ukuuku.



Sa colata na ika levu ko Emori  
Era vavia na cauravou.  
Sa buta vinaka sara.  
Era kania na vulagi.

---

Sa coka na ika ko Tamaqu.  
Sa tavuna ko Nau.  
Au sa kania.  
Sa kana vinaka na ika.  
Au sa vinakata vakalevu.



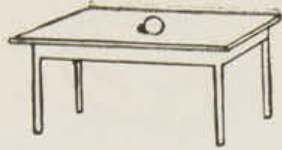
Au sa raica na mama koula.  
A volia ko Tamaqu mai Suva.  
Sa solia vei Nau.  
Sa tiko e na nona i qaqalo.

---



Oqo e dua na ibe.  
Ko ya e dua na pusi.  
Sa dabe e dela ni ibe.  
Sa damudamu na pusi.  
Sa vulavula na ibe.





Oqo e dua na polo.  
Sa damudamu na polo.  
Sa koto na polo e na dela ni tepeli.  
Au sa vinakata me noqu na polo.

---

Oqo na siga ni basa.  
Au raica e vuqa na tamata.  
E levu na ka e caka e na basa.  
Sa caka kina na veivoli.



E vitu na nodratou ga.  
Sa mate e dua vei ira.  
Era rawa ni voce e wai.  
Ia, na yaloka ni ga sa ka lelevu.

---



Oqo e dua na painapolo.  
Sa gunu vinaka na painapolo.  
Sa kamikamica talega.  
Au sa vinakata vakalevu.



Na veitau lomani ko vodre kei kadi.  
Erau sa moce koto e na ruku ni lali.  
Sa levu na vodre.  
Sa lailai na kadi.

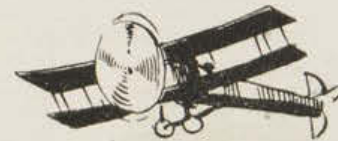
---

Sa vucesa na vodre.  
Sa daucakacaka na kadi.  
Au a raica na kadi.  
Sa colata na kakana.  
Sa moce tu ga na vodre.



Oqo e dua na taga raisi.  
Sa volia ko Tamaqu.  
Sa vodo e na kareti.  
Au sa raica na kareti.  
Sa kana vinaka na raisi.

---

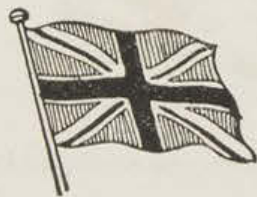


Sa totolo na waqa vuka.  
Sa beraberana na sitima.  
Sa levu na sitima.  
Sa lailai na waqa vuka.  
Sa vuka e na macawa.



Oqo e dua na cina.  
Sa waqa na cina oqo.  
Na neitou cina sa boko.  
Sa kavoro na kena iloilo.  
Sa maca na kerosini.

---



Oqo e dua na kuila vaka-Peritania.  
Sa vakarewa tu.  
E tolu na kena roka.  
Sa rairai vinaka sara na kuila.



E dua na vu ni vudi.  
Sa matua vinaka na vuana.  
Sa qai dreu mai eso.  
Au sa kania e rua.  
Sa kamikamica sara.

---

Sa malumalumu na dalo saqa.  
Sa kaukauwa na dalo vavi.  
Sa sega na kena i coi.  
Au bese ni kania.



Sa vakalutu yaloka na toa yalewa

Sa tolu na kena yaloka.

Au sa kania e dua.

Sa kania na manipusi e rua.



A vu ni maqo lailai.

Sa se na vu ni maqo.

A vua ni maqo lailai.

Era sa dreu na vua ni maqo.

Sa gunu vinaka na maqo dreu



Sa vakote vulavula na gone tagane

Sa cici ki nona vale.

Sa luvata na nona kote.

Sa davo e nai mocemoce.

---

Sa vakapinafoa na gone yalewa.

Sa lesu mai na vuli.

Sa luvata na nona pinafoa.

Sa davo e nai mocemoce.



Au sa raica e dua na qari.  
Sa gade voli mai waitui  
E dua talega na dairo.  
Erau gade vata kaya.

---

Sa rua na bati ni qari ka walu na  
kena i qaqalo.  
Sa dau qasi vakatotolo.  
Sa dau keli qara talega.  
Na dairo sa sega na yavana.  
Sa sega talega na ligana.



A tau na uca.  
Sa liliwa ko Makita.  
Sa suasua na nona i sulu.  
Era dredre na gone tagane.  
Sa tagi ko Makita.

---

Sa tau bi na uca.  
Au sega ni lako rawa ki na vuli.  
Sa sega na noqu i viu.  
De suasua na noqu i sulu.  
Au qai tauvi mate.



Ai vola cava oqori, Samu?  
Na sala ni Wilivola e na vosa vaka-Peri-  
tania kei na vosa vaka-Viti.  
Ko cei sa solia vei iko?  
Sa solia vei au ko Tamaqu.  
Au dau wilika e na veisiga kece.



Au sa raica e dua na vonu.  
Sa qalo e loma ni wasawasa.  
Sa va na tabana se nona i voce.  
Sa tiko mai waitui na vonu.  
Sa rawa vua me tiko e vanua.



Oqo e dua na meloni.  
Sa dreu vinaka sara.  
Sa karakarawa na kulina.  
Sa damudamu na lewena.  
Sa loaloa na sorena.

---

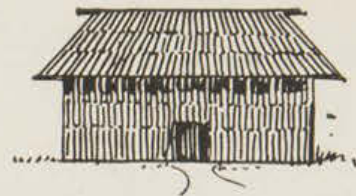
Sa volitaka tiko na meloni na kai Idia.  
Au sa volia e dua na meloni  
Keirau sa gunuva kei Nau.  
Sa gunuva vakalevu ko Nau.  
Sa vakalailai ga koi au.



Sa tu vei au e dua na silini.  
Au voli madrai e na ono na peni.  
Au volia na suka e na tolu na peni.  
Ia, nai voli ni ti e tolu na peni.  
Au sa gunu ti ka kana madrai talega.

---

Au a laki cakacaka e na gauna ni  
sereki.  
Au a rawata e rua na silini.  
Au a volia noqu polo.  
Au voli qau pinati talega.



Ko ya e dua na vale vou.  
Au a raica ni sa kama tiko.  
Sa kama taucoko na kena i yaya.  
Sa vo walega e dua na kato.  
Sa tagi vakalevu nai taukei ni vale.



Sa ca na noda futupolo.  
Mo volia mai e dua na ka vou.  
E levu na futupolo sa tu e na sitoa.  
Au volia na ka kaukauwa ka vinaka.



Yalovinaka, mo cula mada oqo, me  
noqu sote.

De lauta na ligamu nai cula.

Vakayagataka na wa kaukauwa.

---

Au via kana pinati.

Ia, mo tea na pinati.

Me tavu mada eliu.

E kana vinaka na pinati.

Sa volitaki tu e na sitoa.



Sa levu na i sulu e duka

Mo kauta ka lako ki savata, ni sa  
siga vinaka.

Oqo na sovu kei na wai loaloo.

Na pini ka tu e loma ni kato.



Vakacaudreva na buka.

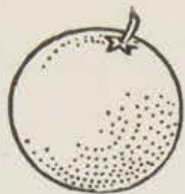
Na buka e suasua.

Sa sega kina ni caudre vinaka.

Tokara na kuro ni ti.

Ia, ni sa kere me caka na ti.





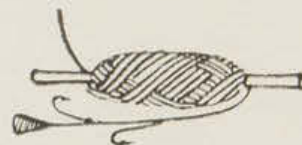
Na vua ni moli taiti.  
Sa kamikamica ni dreu vinaka.  
Au via gunuva e na siga katakata.  
E wiwi ka gunu ca na vuana vou.



Era via veicaqe na gone.  
Ia, dou kauta na futupolo.  
E rogoa na taciqu ni cekuvu tiko.  
Sa dua na qito lasa.



Oqo na koli manoa  
Au na kauti koya ki veikau.  
Sa osova tiko e dua na vuaka na koli.  
Sa dro sara ki veikau na vuaka.  
Ia, na koli sa lesu tale mai.



Me da lako ki siwa.  
Sa levu na wa ni siwa.  
Sa vakatalega kina na batina.  
Dou maroroya na baca.  
Era tale katoa mai.



Sa lako ki teitei ko Tamaqu.  
E na cukicuki talega.  
Sa biuta tani na vei vu ni co kei na  
vei waka ni kau.  
Sa vurulaka vakamatailalai na qele.

---

Au sa via lako ki noqu vale.  
Ia, e rui butobuto ka sala ca talega.  
Au vakacaudreva na tabucagi.  
Sa cina vinaka ni veilakoyaki.



Sa loaloa sara na vanua, ka rui levu  
na uca.  
Sa luvu mai eso na vanua.  
Raica na drodrolagi.  
E na sega ni waluvu vakarua.



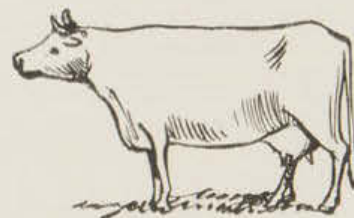
E dua na manipusi levu.  
Sa coko e na dai na manipusi.  
A manumanu bui levu ka ca, ni dau  
butako yaloka, ka vakamate toa  
talega.

Ko sa duka ko iko.  
Drau lako ki sisili ki uciwai.  
Lasa ga na ririka.  
Sa makare dina na uciwai.  
Sovuta vinaka na yagomu.



Oqo na siga ni lotu.  
E dodonu me da lako ki lotu,  
lumulumu ka seruseru  
Sulumaka nai sulu vou.  
Me da laga sere ka masu talega.

Sa neitou na polo oqo.  
Keitou sa qito kina mai rara.  
Sa caqeta eliu ko Aisake.  
Sa lasa dina na futupolo.  
Sa baci ca tale nai uvuuvu.



Na pulumokau levu.  
Au sa raica e dua na pulumokau.  
Sa balavu na kena i leu.  
Erau tu vata kei na luvena.  
Sa gunu vinaka na sucu ni pulumokau.

Sa ka vinaka na i lavo, kevaka eda  
rawata vakadodonu

Na i lavo sa rawa e na butako se  
veimau sa ka ca dina sara.

Au bese ni veimau i lavo.

---

Au vinakata na cakacaka dodonu.

Au via rawata vakadodonu na i lavo.

Ni'u sa tamata bula mai, au na muria  
na sala savasava.

Au vinakata me bula ko Viti.



Ko ya e dua na tini samani.

Sa caka mai vei na samani?

Sa caka mai Noca Amerika.

Era dau qoliva e na uciwai.

Era qai tawa i tinitaka.

---

Au a volia e dua na samani.

A kena i sau e dua na sikisipeni.

Keirau a kania kei Jemesa.

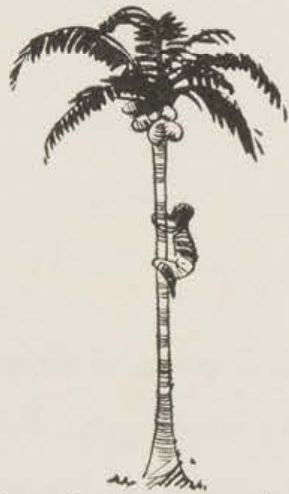
Sa kena i coi vei au e dua nai buli madrai.

Ia, ko Jemesa sa kena i coi vua na dalo.

Au a kania rawa taudua e dua na tini.



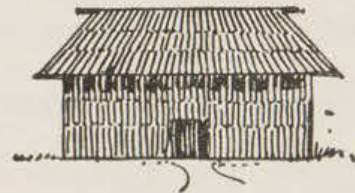
A vuni niu tubu totolo.  
Au kabata rawa na vuni niu lekaleka.  
Au rere ga ni kabata na vuna balavu,  
de'u lutu kau qai mavo.  
E kamikamica na wai ni bu, ka kana  
vinaka na lewena.



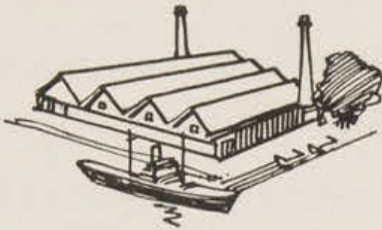
Au kila e dua na gone daukaba.  
Na yaca ni gone ko ya ko Joni.  
A kena ca ga ni sega ni kila na qalo.  
Sa rawata vakalailai ga na nunu.  
E sega ni rawata ni nunuva na kai.



E tu mai kea e dua na motoka.  
Sa dua na ka vinaka na vodo motoka.  
Sa levu nai san ni vodo e na motoka.  
E ca na vodo motoka e na sala ca.  
Sa tagi mai na sici ni motoka.



Era tara vale e ruasagavulu na tamata.  
Sa ra lako ki ta duru eso.  
Eso era kelikelivaki tiko.  
Era sorita na vale e na dua ga na siga.



Keitou dau gade e na siga vakarau.

Keitou a sarasara mai na i qaqi.

Keitou a raica talega na basa.

Keitou dau vodo e na wavutoso.

Sa vodo talega kina na motoka.

## NA KENA GAUNISALA.

### Vua nai Vakavuvuli.

1. Ni bera ni caka na lesoni, mo vola vakavinaka mada e na matanivola me vaka na matanivola tabaki.

Mo vakaraica vinaka me kua ni dua na ka e cala ni sa bera ni tekivu na lesoni.

2. Mo drowigitaka talega eso na ka e baleta na vosa se nai yatuvosa sa na vakayagataki e na lesoni, ni vaka e toro cake kina na nodra kila vinaka na gone nai balebale ni vosa se nai yatuvosa ko ya.

3. Mo taroga vei ira na gone eso na taro e baleta na lesoni ka me ra qai dui sauma mai.

Eso na gone era dau wili ga yani ka ra sega ni kila nai balebale ni ka era wilika ; o koya gona sa dodonu kina me ra dau tarogi sara e na tikina era sa wilika oti. Era na qai liaca nai tovo ni nodra wilivola ko ira sa dau wili, ka sega ni nanuma se vakasamataka na kena i balebale.

Me ra vakavulici me ra dau sauma vinaka na taro e na kena i sau dina, kei na vosa e dodonu me vakacurumi kina. Sa ka bibi e na vuli me ra vulica na nodra vosa ka me ka totoka na nodra vosataka.

4. E nai vakatagedegede oqo, me vakalailaitaki sobu kina na wilivola vata kece ; o na vuku ni ra sa rawata me lako vata na nodra wili kei na nodra kila nai balebale ni ka era wilika tiko.

5. Ni sa soli vei ira na lesoni e baleta na wilivola, ka me soli talega vakakina vei ira eso na ka me ra vola.

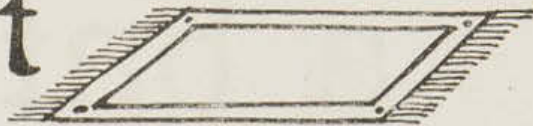
Me ra laveta na vosa vou. Me volai vei ira eso na vosa se i yatu vosa ka me ra qai dui vola vakatalega kina e na nodra pepa se vatu ni volavola na ka sa volai tu.

Digitaka e dua na vosa ka tukuna vei ira me ra vola ni ko na cavuta yani vei ira, ko ya me tiko kece na kena matanivola, ka me dodonu talega na kedra veitarataravi. Mo cakava vaka talega kina nai yatu vosa sa baleta e dua na lesoni taucoko. Ia me vinaka ka dodonu na nodra volavola.

6. E na gauna sa caka tiko nai karua ni tikina oqo, sa dodonu vua nai vakavuvuli me segata wasoma me rawa vei ira na gone me ra wili drodro ka wili vakavuku e na domo macala. ka me sereka nai balebale dina ni vosa se i yatu vosa era wilika.

7. Mo dauvukica vakalailai na lesoni me yaga vakalevu cake ki na Kalasi ko sa qarava me vaka-oqo:—E na Lesoni 15, mo vukica na yaca sa cavuti kina ka mo digitaka eso na yaca ni gone e na kalasi ko ya, ka me vakatu ko ya.

mat



rat



cat



bat



hat



a bat

a rat

a cat

a hat

a mat

a man



a fan



a can



a pan



A man ran.



A cat ran.





a tap



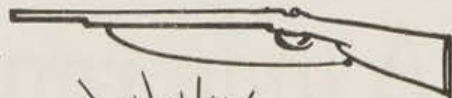
a cap



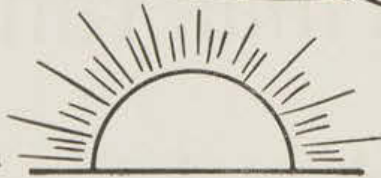
a map



gun



sun



run

ten 10

a pen



a hen



2 men



a pin



a tin



a pot



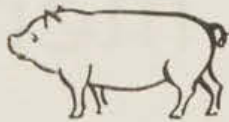
a top



hop

---

a pig



big

a big pig



the pot

the big pig

the sun

the tin




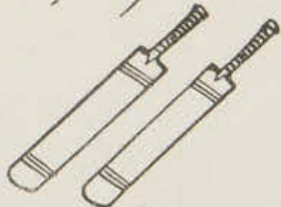
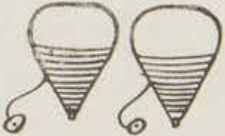
the top

the gun

the pen

the can

I see  
 I see the tap.  
 I see the cat.  
 I see the map.  
 I see the bat.  
 I see the big pig.  
 I see the hat.  
 I see 2 men.  
 I see a big rat.

a bag   
 I see a bag.  
 The bag is big.  
 2 cans   
 2 pins   
 2 bats   
 2 tops 

1 peg 

2 pegs 

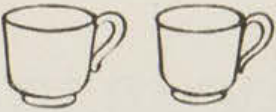
I see 2 pegs.

---

2 legs



a cup 

2 cups 

I see the cups.

a dog 

a big dog

I see a big dog.

I see a big man.



The man is big.

I see a fat pig.

The pig is fat.



The sun is hot.



The pot is hot.



NA KENA GAUNISALA E YAGA ME MURIA  
KO KOYA NAI VAKAVUVULI.

Me ra kakua mada ni vakatavulici na gone e na wiliwola e na vosa vakaperitania ka yacova na gauna era sa wilika vakarawarawa kina na vosa vakaviti.

Sa ka bibi ka dodonu vei ira na gone me ra wilika vakavinaka na nodra vosa dina. O koya gona sa dodonu kina vei iko nai vakavuvuli mo vakatekivuna vei ira na wiliwola e na vosa vakaviti, ka mo lewa na lesoni ni wiliwola e na veisiga ni vuli e na veimacawa; ko ya me so na siga me ra wiliwola e na vosa vakapiritania, ka so tale na siga e na vosa vakaviti, ka me vaka ko ya e na veimacawa. Ia, kakua ni mani vakanadakuya sara na wiliwola e na vosavakaviti. Ia, kevaka ko sa dau solia e lima na lesoni ni wiliwola e na veimacawa yadua, sa vinaka cake me tolu me vakaviti ga ka me rua me qai vakaperitania.

A gaunisala ni wiliwola e na vosavakaperitania me caka vei ira era sa qai tekivu kina.

(1) Mo vakayagataka sara na ka me ra raica, ka cavuta talega yani vei ira na yacana,

ka me ra rogoa na kena i rorogo, kei na kena i cavucavu, ka qai vakatotomuria talega. Ia, sa ka vinaka cake kevaka ko rawata ni kauta mai me tu e matadra na veika yaka na iri, nai tavuteke, na pini, na tini, na peni, na tini dau vakayagataki e na talo sucu.

- (2) **Ni bera ni tekivu na lesoni, qarauna vinaka na kena vola yani na lesoni e na papa loa-loa**, koya ga me vaka na matanivola tabaki, ka me drowigitaki e dua na drowigi rawarawa me baleta na yaca ni veika e kune e na nodra wilivola.

(Me ra vakayagataka na gone na nodra i vola, ni ra wili vakataki ira ga.)

- (3) **Tukuna vei ira na gone me ra laveta na vosa vou ka wilika talega.** Me ra vola vata talega na kena i balebale. Kevaka e dua na vosa sa volai vata tiko kei na kena i vakatakarakara, ka me qai drowigitaki talega, e na qai kasa ruarua kina ki na lomadra na gone na yaca ni ka vata kei na kena i vakatakarakara, ka sa na rauta talega me kua ni volai na kena i balebale Vakaviti, ni rau tiko vata na vosa kei na kena i vakatakarakara, ka ni sa na macala ga vei ira na gone na kena i balebale. Ia, kevaka e sega nai vakatakarakara sa

dodonu ga me soli vei ira na kena i balebale Vakaviti ni vosa koya, me vaka:—

hat



sat

dabe

- (4) **Na wili vata kece.**

Kevaka era vulica e dua na vosa tani na gone, sa kilikili sara kei ira me ra dau wili vata kece, se sauma vata kece na taro. Ia, kevaka era cakava vaka kina e na yaco me vakarailasa vei ira nai cavucavu ni vosa vou, ka ra sa dau veivuke kina vakataki ira.

- (5) **Me kilai vinaka na rorogo ni vosa.**

Mo qacoya sara nai vakavuvuli me dau dodonu sara na nomu cavuta na rorogo ni vosa yadua, ka ni ra na muri iko ko ira na gone. Sa dodonu sara me sa vakadodnutaki ko ira sa sega ni dodonu na nodra cavuta na rorogo ni vosa, ka me ra vakatotomuri iko e na nomu cavuta vei ira na rorogo ni vosa e dredre ni ra cavuta me ra vulica ka cavuta wasoma e na veisiga na rorogo ni vosa e dredre vel ira.

- (6) **Taurivaka na gaunisala ni "Raica ka Cavuta."**

Taurivaka na gaunisala oqo e na vosa vou.

Mo dusia ka cavuta na rorogo ni vosa vou koya. Ia, me ra qai cavuta muria na gone na rorogo ni vosa vou koya.

- (7) **Me ra vakavulici na gone me ra gone dau veivuke.** Kevaka e dua nai yatuvosa vou vei ira ka tu kina na vosa era dau vulica oti eliu, ka me ra laivi ga me ra wilika vakataki ira.
- (8) **Vakavulici ira eliu e na vosa ka segai e na matanivola.**
- (9) **Vakaraici ira vinaka na gone yadua, me ra wilika dina tiko na ka sa soli vei ira me ra wilika,** ia me ra kakua ni ra vakatotomuria walega na kena rorogo ni vosa.
- (10) **Me dau lesuvi tale e na veisiga na veika sa dau caka oti.**

---

## AI VAKAMACALA NI WASEWASE YADUA.

---

### Tabana 43.

Vakavulici ira mada ga e na **ka**, me vaka na ka ogo—**mat** (ibe). Mo dusia na ibe ka cavuta **mat** na yacana Vakapiritania. Kakua sara ni cavuta vakadua na yacana Vakaviti. Me ra qai vakatotomuria ko ira na gone. Oti koya mo dusia na drowigi

sa volai oti tu, ka tarogi ira na gone, "A cava na yacana Vakapiritania na ka ogo?"

Mo qai dusia na vosa tabaki ka kaya, "Ogo na vosa 'mat.' Rai mai ka vakatotomuria. Me ra rai vinaka sara yani na gone ki na vosa ko dusia tiko, ka cavuta vakavuqa na kena rorogo se kenai cavucavu. Me ra qai vola e na nodra pepa "**mat**" ka cakava talega e dua na kena drowigi. Ia, ni ra sa vulica oti na vosa, me ra qai vulica talega na rorogo Vakapiritania ni matanivola yadua. Ni ra sa qai tekivu ni wili vosa Vakapiritania, mo kakua ni vakavulici ira me sivia e dua na vosa e na dua na lesoni. Mo taleva tale e na veisiga na vosa era sa vulica oti.

E na vosa "**cat**" na rorogo ni "**c**" e vaka na "**k**." E na vosa "**bat**" na rorogo ni "**b**" e vaka ga na "**b**." e sega ni vaka na "**mb**" me vaka na kena i cavucavu vakaviti.

Na "**h**" e vaka na rorogo e dau yacovi keda ni da ceguoca e na cici.

---

### Tabana 44.

Laivi ira na gone me ra wilika na vosa era sa kila. Dau kacivi iratou eso me ratou dui lako mai ka mai dusia na vosa ko kaya vei iratou me ratou mai dusia me vaka **bat, cat**, se **hat**, ka taroga vei ira na kena i balebale.

---

### Tabana 45.

E daumaka cake kevaka ko rawa ni kauta yani ki vale ni vuli nai iri kei nai tavuteke, ka vakavulici ira kina ni bera na wilivola. Mo dusia ka

cakava na vosa me ra qai muria ko ira na gone. Muria na gaunisala eliu, ni ko vakavulici ira e na vosa vou.

Na "p" e na "pan" e caka vinaka rawa na kena rorogo ni da qamuta vakaukauwa vata na tebenigusuda ruarua, ka qai dolava vakatotolo yani ni da cavuta na kena rorogo. E vaka na "b" na kena rorogo, ia sa lako lo ga. **Qacoya sara mo vakama-tautaki ira na gone e na cavuta na rorogo yadua.**

Kevaka ko sa sega ni drowigitaka rawa e dua na vosa, sa dodonu ga mo vola na vosa vata kei na kena i balebale me vakaoqo:—ran | a cici.

#### Tabana 46.

Mo cavuta na rorogo ni matanivola "p": me ra qai vakatotomuria na gone. Me sa caka wasoma, me vakava se vakalima. Vakaraitaka e dua na "cap" kei na dua na "map," ke rawa, se na kedrau i yaloyalo. Mo qai vakatavuvulitaka na vosa e rua oqo. Vakayagataka na drowigi me macala kina na kedrau i balebale ni vosa "sun" kei "gun." Cakava nai balebale ni vosa "run" (cici). Vola na kenai balebale.

#### Tabana 47.

Vola e na papa loaloa—ten 10.

Vakarautaka mada eliu nai yaloyalo ni "pen," me ra qai cavuta na yacana "pen." Qarauna e na vuku ni rorogo ni "p" e "pen." Mo cavuta tale na rorogo ni "p" kei na "f," me ra qai vakatotomuria na gone.

Vakamacalataka na rorogo ni "h" e na "hen," sa cavuti rawa na "h" e na cegu kaukauwa me vaka na noda ceguoca, ni da cici.

Vakaraitaka na kedrau duidui na "man" kei na "men." Drowigitaka e dua na tamata, ka vola "man." Mo qai drowigitaka e rua na tamata, ka vola "2 men" e na yasa ni drowigi koya.

Vakaraitaka na yaloyalo ni "tin" kei na "pin." Qarauna e na vuku ni rorogo ni "p" e na "pin"

#### Tabana 48.

☒ Vakaraitaka e dua na drowigi na vosa "pot."

Qarauna e na vuku ni kena rorogo ni "p."

Ke rawa, taura e dua na top ka mo vakayagataka e na nomu vakatavuvulitaka na vosa "top." Ke sega ni rawa na top, mo drowigitaka e dua na kena i yaloyalo.

Cakava nai balebale ni vosa "hop." Vola na kena vaka-Viti.

Qarauna e na vuku ni rorogo ni "p."

Vakaraitaka e dua na drowigi na vosa "pig."

Qarauna e na vuku ni kena rorogo ni "p."

Drowigitaka e dua na vuaka lailai. Ni oti koya mo drowigitaka e dua na vuaka levu. Me qai volai na vosa oqo e na yasa ni vuaka levu "a big pig."

#### Tabana 49.

Na kena rorogo na "the" sa vaka na rorogo ni otioti ni mala ni vosa "luvu-ca." Vola na kena i balebale e na yasa ni papa loaloa:—

|         |  |           |
|---------|--|-----------|
| the     |  | na, nai.  |
| the hat |  | nai sala. |



Mo cavuta na rorogo ni matanivola "p" me ra qai vakatotomuria wasoma na gone.

---

### **Tabana 50.**

Me ra wilika yaka ira ga na gone na veivosa era kila oti. Mo qai vakamacalataka na kena i balebale ni vosa "I see."

---

### **Tabana 52.**

Sa dau caka rawa na "Plural" ni vakaikuritaki e na "s" Vola na matanifika, ka cavuta na kena rorogo "uwan." Vola na 2, ka cavuta "tu." Kakua ni vola na kena vosa vakapiritania e na vuku ni dredre na kena matanivola.

---

Drowigitaka e dua na pini ni sulu ka vola "1 peg" e na yasa ni kena drowigi. Drowigitaka e rua na pini e rukuna, ka vola e yasana "2 peg."

---

### **Tabana 53.**

Qarauna e na vuku ni rorogo ni "p" e na "cup." Qarauna vinaka na rorogo ni "dog." E sega ni "ndog."

SUVA, FIJI  
Reprinted at the Methodist Mission Press  
1934.

2